

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 „ 20 „ „ „
za čet. „ 1 „ 75 „ „ „
po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 „ 60 „ „ „
za čet. „ 2 „ 5 „ „ „

NAPREJ.

Oznanila.
Za navadno dvestopno vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 „ „ „ dvakrat,
10 „ „ „ trikrat
natisne, veče črke plačujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 37.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Povabilo.

Kakor sem uže oznanil, zopet prosim, da kdor misli kak sestavek poslati za „knjigo (album) dr. Bleiweisu na čast,“ naj blagovoli urno poslati, da bi se delo moglo poprej začeti.

Miroslav Vilhar.

Ljudske učilnice.

(Dalje in Konec.)

Po tem uvodu podajamo, kar g. Nenadovič govori svojim tovaršem, učiteljem glavnih in ljudskih (trivijalnih) učilnic.

Bratje! na političnem obnebj se vse razveseljuje boljše prihodnosti; vendar milejša doba do zdaj še ni zalesketala nam, ki delamo tudi za blagost svoje domovine in svojega cesarstva. Vsaka živalca skrbi za svoj zarod, za svojo bodočnost, za tiste dneve, ko se približa tuga in žalost; zakaj bi se torej ne zložili v bratovski ljubezni tudi mi, da bi na višo stopinjo povzdignili svojo precej ponižano, pa vendar tako zeló važno službo, na stopinjo, kakoršna bi nam bila na korist, cesarstvu in domovini pa na veliko slavo in dobiček! Mislim torej, da se zdržimo po vseh dekanijah, in v domačej besedi s svojimi podpisi položimo prošnjo slavnemu deželnemu zboru, kadar se zopet snide, in živo nam je pričakovati, da ne prezre naših prošenj, ker so poslanci rekli, da zbornica misli storiti svojo dolžnost, kar se tiče učilnic. Gotovo pravico imamo po zakonitem poti za svoje dobro poganjati se, čemu bi torej tudi ne imeli srca? Uže predobro je poznano naše silo ubogo materijalno stanje po večini glavnih in trivijalnih učilnic, zato bi ne bilo treba prošnje podpirati z daljnimi dokazi; ne bilo bi treba na drobno razlagati, kaka siročija tare učiteljske vdove in sirote; ne bilo bi treba dopovedovati pomanjkljivosti, ki sploh tlači naše življenje, nepristopnosti, ki se godé učiteljem pri izplačevanju in o družih prilikah: prosili naj bi le, da bi se nam dovolilo, kar je najbrže mogoče, to-le:

1. Vsacega učitelja naj bi plačevala država.
2. Najnižji učitelj, t. j. drugi pomočnik ljudske učilnice naj bi imel svobodno stanovanje in poleg tega vsaj po 250 gld. a. vr. plačila na leto.
3. Prvi pomočnik ljudske učilnice naj bi imel svobodno stanovanje, poleg tega pa še po 300 gld. a. vr. plače na leto.
4. Učitelj pak ljudske učilnice naj bi prvih deset let dobival po 350 gld. plače, in po desetih letih, če je pridno služil, naj bi se mu povišala, da bi imel po 400 gld. na leto. Vrh tega naj bi se mu dalo svobodno stanovanje, in če je mogoče tudi primeren vrt ali polje.

5. Kakor druge uradnike, ki so tudi pomočniki (asistentje), tako naj bi učiteljske pomočnike ljudskih šol postavili v 12. plačilni red, pomočnike glavnih šol pa v 11. red; pomočnikom ljudskih šol naj bi se poznejše vštela tudi tista leta, dokler so le samo pomagali.

6. Pomočnikom glavnih učilnic naj bi se dajalo po 300 gld. plače na leto poleg svobodnega stanovanja.

7. Učiteljem glavnih šol naj bi se odobrilo za prvih deset lét po 400 gld. na leto, in lično svobodno stanovanje, če je mogoče tudi z vrtom. Po dosluženih desetih letih naj bi se jim plača zboljšala, da bi dobivali po 500 gld.

8. Da bi se pospeševal dobri napredek; da bi učitelji vsi enóliko veljali pred ljudmi; da bi se bilo tudi laže ogibati vsake razprtije: naj bi učitelji glavnih učilnic svoje učence vodili od 1. razreda do zvršenega četrtega, kakor je nekdanj bila navada po gimnazijah; potem naj bi se torej več ne postavljali za prvega, drugega, tretjega ali četrtega učitelja, ampak le za učitelja glavne učilnice, kakor se godi po gimnazijah in realkah. To se tudi ujemlje z ministersko naredbo, na svitlo dano 1855. leta.

9. Da se to doseže, naj bi se na glavne učilnice postavljali samo taki učitelji, ki so popolnoma sposobni svojemu delu.

10. Da bi si učiteljstvo pridobilo več vnetih, pa tudi mladenčev boljših roditeljev; da bi učitelji sami svoje otroke dajali radi v ta stan; da bi se odgojilo mnogo na vsako stran dobrih, veljavnih podučevalcev: zato je živo treba glavnim in ljudskim učilnicam učiteljskega slovenskega semenišča v Ljubljani, v katero bi se jemali samo taki učenci, ki so dovršili vsaj 4. latinski ali 3. realni razred. V semenišči naj bi dobivali stanovanje in hrano zastonj, ali s prva vsaj za majhno plačilo. Lep vrt z malo kmetijo za djanski poduk bi temu zavodu jako pridoval.

11. Da bi več ne morale uživati učiteljske vdovice in sirote toliko bridkosti, nepravilnosti in tuge, naj bi se ustanovil zavod, iz kterega bi vdove in sirote brez nepotrebnih težeb in pisarij za tri mesece naprej potegnile penzijo precej po smrti svojega moža.

12. Da bi se temu jako potrebnemu zavodu naredil začetek, naj bi slavni deželni zbor prosil Nj. veličanstva, da bi se razpisala loterija, čigar čisti dohodki bi se odločili temu namenu za vse cesarstvo; posamezne kronovine pa naj bi iz te zaloge dobivale več ali menj, kakor bi potrebovale. Toda morda bi utegnulo boljše biti, da bi imela vsaka kronovina svoj zavod.

13. Da bi mogli vsi učitelji enako podučevati, naj bi dobili k vsem berilom v slovenskem učnem jeziku pomagajoče bukve, kakoršne so pri številjenji.

14. Naj bi se pripoznalo, da učitelj sam nikakor ne more

kupovati učilnih pripomočkov, brez katerih pa vendar ne more biti.

15. Naj bi se cerkveništvo (meznarija) povsod ločilo od učiteljstva.

16. Nedeljske učilnice naj bi se tako osnovala, da bi se v ljudskih podučevalo kmetovanje, v glavnih pa v 1. in 2. razredu kmetovanje, a v 3. in 4. razredu obrtnost, fizika, črtanje (zeichnen) in spisovanje raznih sestavkov.

17. Naj bi učiteljski zbori za glavne učilnice bili sami za-se, in zapisniki naj bi se za zdaj narejali enkrat po slovenski, drugič po nemški, v nekterih krajih tudi po laški, da bi se tako učitelj potrebno izuril.

18. Naj bi se nikoli nikjer nobena učilnica ne odprla, dokler niso pripravljene učiteljski pripomočki, in dokler učitelju ni zagotovljeno plačilo.

19. Ker se večkrat čuje tožba, da učitelji otrok ne pripravljajo tako, da bi v gimnazii ali realki precej vse dobro nemški razumeli, učitelji pa svoje dolžnosti vendar le izpolnjujejo, in torej krivico trpé; zato naj bi se nauk tako v red spravil v 1. in 2. gimnazijskem in v 1. realnem razredu, da bi stopilo vse podučevanje v lepo, naravno zvezo, in da bi se za tega delj po ljudskih učilnicah ne morali okrajševati potrebni poduki za domače življenje; kajti premisliti je, da otrok more seboj prinesiti samo toliko, kolikor se mu je dalo, in da se mu je dalo samo toliko, kolikor je bilo mogoče po okolnostih. Ultra posse nemo tenetur.

To so moje misli, dragi bratje! Če boljših ne veste, naj bodo tudi vaše. Do dobrega sem preverjen, da tudi vi čutite tako živo, kakor jaz, da naše stanje zelo zelo potrebuje naglega poboljška. J. Nenadovič.

Dopisi.

Iz Ljubljane. 3. maja. R. A. Po cerkvah tvojih hodil sem Ljubljana; prišel sem tudi k svetemu Jakobu. V nedeljo popoldne ob petih je bilo. Peli so nemški: heilig, heilig! in potem so se molile tudi litanije zopet nemški: „heiliger Jakob!“ itd., slovenski ljudje, ženske v pečah in možje starega slovenskega zrna, kakoršnih je največ, da ne rečem, da so zgolj sami taki pri tej božji službi, pa so odgovarjali: „zanas Boga prosí,“ namesti: „bitt' für uns.“ To se vendar mora čudno zdeti vsacemu. Okoli sv. Jakoba so najstarejše ulice sedanjega mesta, kar tudi priča ondokajšnji največji prostor, ki se mu pravi: „stari trg;“ okoli sv. Jakoba živé skoraj čisto sami Slovenci, ker tu imajo sploh le ubožnejši ljudje svoje prebivanje: pa ni še zadosti, da je ob desetih dopoldne vsako nedeljo nemška pridiga, h katerej pride časi kaj malo sveta, ko je pa pri zjutranjej pridigi in tudi pri krščanskem nauku skoraj polna cerkev; ni samo to zadosti, ampak tudi litanije se morajo moliti po nemški, in sicer zato, da se nemškim besedam slovenski odgovarja. Ne veroval bi, kdor ni slišal sam na svoja ušesa. Morda bi utegnili kdo reči, da to je uže stara navada; mi pak mu odgovarjamo, da je še dosti jako drugačnih starih navad, ki dan danes več ne morejo veljati. Po pameti bi sodil človek, da se po nemški moli samo v nemški cerkvi, kakoršno imamo samo eno v Ljubljani.

Iz Lašć 5. maja. M. O. Vse hvale in časti vredno je, da so se pri kočevski volitvi novega poslanca 30. dan aprila tako junaški držali Kočevarji, Ribničanje in tudi Laščanje. Pokazali so, da so začeli vendar čutiti, kako važno delo, vsej deželi ali koristno ali škodljivo, kako imeniten posel je taka volitev. Slovenci so posebno krepko stali, kakor je treba možem, ki se ne dadé nikamor nagniti, če pride še taka vihra;

pošteni Kočevarji pak so razodeli, kako so bili zložni in pravični tudi tistim sovolicem, ki niso Nemci. Slava možkim volilem! Samo neko majhno opombico bi rad naredil, če ne bodo hudi razumni Laščanje, ki me tako črté, kar sem začel dopisovati v časnike; le nekaj jih posebno peče, ker ne morejo prav do dobrega zvedeti, kdo je prav za prav ta grdogledi „Naprejev“ dopisnik. — Če sem poprej tudi pohvalil Laščane, moram pristaviti, da mi niso bili na misli vsi možje laškega obližja, ampak le samo volilci laškega okraja (becirka). Nekterim pravim Laščanom, t. j. okrog slavnih Lašč prebivajočim volilem se je bila pa čudna pripetila. Vsi so bili namreč odpravljeni, da pojdejo volit, kakor je tudi spodobno. Uže tisti dan poprej so bili urezali vsak svojo novo léskovo palico v grmu, obelili jo, in potem deli na glisti, da bi kolikor toliko prevénila po noči. Drugi dan zjutraj zgodaj vstanejo, potem se umijejo, streméni izpodvežejo, Bogú se priporočé, pa tabaka napravijo, da bi po poti imeli kaj dima v ustih. Na to volilci v roke plunejo, in hajdi proti Kočevju volit novega poslanca! Takisto so v božjem strahu mastito koračili mimo rajnega Markota do Podplánine brez kake nesreče; tudi se jim ni bilo dogodilo nič tacega, kar bi vredno bilo, da se zapiše. Moški so se pa res držali, kakor tisti, ki gredó voli kupovat v daljne kraje. Ko pridejo do Peklénšćeka, tačas pak se nekdo med njimi oglasi: možje in gospodarji! kam pa gremo? Vsi mu odgovoré: v Kočevje poslanca volit. Vpraša jih uni: koga pa mislite, da bi volili, dragi možje in čestiti Laščanje? Oglasijo se: menda Svetca, ali ne? Na to zopet reče uni: koga pa Kočevarji mislijo voliti? Velé mu Laščanje: slišati je, da tudi Svetca. Pravi jim uni: véste kaj? Če ste pametni, vrnimo se, ker v kočevski rog ne smemo trobiti, sicer bi nas po časnikih zopet raznašali. Potem vsi zavpijejo: ta pametno govori! Možje! res je taka. Vrnimo se! — Urno so obrnili peté, in šli v božjem strahu zopet nazaj. Laščan se pa kmalo ne ustraši, naj ga zadéne še taka nesreča ali stiska. Po poti so se brž domislili, kako bodo govorili, ko domú pridejo. Domá pak jih je zares vprašalo vse, malo in veliko: no, v kakošen rog ste v Kočevju trobili? Možje pak so odgovorili: „v nobenega nismo.“ — Kako je to, da ne? — „Zmenjeni smo bili, da nas bi imel na cesti počakati z vozom ta in ta; ker ga pa ni bilo, potlej smo djali: kaj hočemo? Peš ne kaže hoditi, ker bi raztrgali več podplatov, nego je vredna vsa volitev.“ — Tako so nekteri Laščanje volili novega poslanca! Bog jim daj zdravje!

Iz Zagreba. L. T. Nedavno je bila z veliko radostjo sprejeta novica, da je Nj. veličanstvo dovolilo, naj se napravi južno-slovanska akademija. Mnogo dobrih rok je o tej priliki pokazalo svojo veliko darežljivost blagej domovini na korist. — Prevzvišeni g. ban Šokčević je daroval pevskega društvu „Kolu“ 100 gld.; zato je bilo na slavo blazega dobrotnika napravilo društvo 4. dan t. m. koncert, pri katerem je bilo to-le na vrsti: 1) „Les Preludes poéme symphonique pour deux Pianos“ par François Liszt; 2) „Čijačka,“ zbor V. E. Horaka; 3) „Adagio“ iz Onslava kvarteta v Es-duru za gosli; 4) „Kitica“ pesem iz kraljedvorskega rokopisa, napev za tenor Ladislava Zelenskega; 5) „Občinit éu i tebe,“ zbor Ljud. Prochazke; 6) „Mečta (fantazija) iz „Lucie di Lamermoor“ za vijolončel in klavir; 7) „Domovini“ slovenska dr. Razlaga, za četverospév napravil dr. Benjamin Ipavec; 8) „Allegro deciso“ iz trija v D-dur Drag. Reissegerja za gosli, vijolončel in klavir; 9) „Solo“ za gosli in klavir Sigfrida Catinelli-Obradovića; 10) „Četvorka“ iz čeških napevov, možki zbor Ferd. Hellerja. Prav izvrstno je bilo vse od začetka do konca; le malo po-

slušalcev se je bilo našlo, menda zato, ker so na Jelačićevem trgu druge večerne veselice: veliki zverinjak in cirkus. — Slavno znani g. F. Laub je pokazal tudi Hrvatom, koliko more njegova umetnost. Od ust do ust mu ide slava in hvala. — Un dan so zaprli mladega učenca 4. gimnazijskega razreda, ker je ponarejal bankovce. Našli so jih pri njem, kakor pravijo, deset po 10 gld., izmed katerih jih je bilo pol čisto dodelanih, polovici je pa manjkalo še samo vodnega tiska. Utegnila bi ga zadeti ostra kazen, ker so bili prav umetno narejeni, in ker jih je uže precěj razdal med ljudi. — Te dni se začne tiskati „Niz bizera jugo-slavjanskoga.“ G. izdajatelj naznanja, ako bode imel do 15. dne t. m. 1000 naročnikov, da bi potem svojej knjigi dodal Palmotićevo podobo, kar bi jo mnogo olepšalo, cene pa vendar ne bi povikšalo. — Pravijo, da se tudi tiska „Rodoljub,“ vaje hrvaških učencev. Neki da mu je vrednik g. Armin Veber, pravoslovec zagrebške akademije. Drugi zvezek „Torbice“ tudi kmalo pride tiskarjem v roke.

S Pivke. 6. dan maja. E. V. Denes ob desetih zjutraj se je začela na Běči in v Zagorji zaprtija (kontumacija.) Prišli so vojaki, pa ne smé noben Zagorec, noben Bečan iz vasi, drugi ljudjé pa tudi ne v vas. Bolezen je na Beči in v Zagorji nekoliko potihnila, pa neki da hudo razsaja po Čičariu.

Goveja kuga.

Ker je naša dežela zarad goveje kuge v silnej nevarnosti, torej zopet podajamo, kar oznanja g. dr. Bleiweis v svojih zadnjih „Novicah.“ Kako malo je nekterim trdoglavcem dopovedati, nam je pričal zadnji ljubljanski semenj, v kterega so posebno nekteri konjarji siloma hoteli priti, in tudi prišli. Na Hrvaškem kupljene konje so namreč upregli poleg domačih, potlej pa skrivaj prodajali za ogáli. Poslušajte g. dr. Bleiweisa, ki je imel uže toliko opraviti sê živinsko boleznijo; ki mora tudi zdaj zarad kuge vedno hoditi po deželi, kamor koli ga pokliče ta bolezen, kaj on govori:

„Zalostne novice so došle pretekli teden c. k. vladi ljubljanski. Goveja kuga se čedalje bolj razširja na Kranjskem.

Na Kočevskem. Iz Hrvaškega in sicer iz čuberske okolice se je pritepla bolezen na Kranjsko v vas Papež kočevskega okraja; ta vas je le četrt ure od Hrvaškega. Brž ko je župan osivniški naznanil bolezen gosposki kočevski, se je podala komisija v okuženo vas, in je pobiti dala dvoje uže bolnih goved, eno pa na videz še zdravo ravno tistega gospodarja. Tako 24. dan aprila ni bilo nobene bolne živine več. Ali se bo s tem zatrla kuga v tem okraji, ni še gotovo, ker v čuberskem kantonu imajo več bolne živine, in se je bati, da še več kuge pride čez mejo hrvaško, dokler ne dobimo, česar je naša c. k. vlada uže prosila, vajakov na pripomoč za varstvo meje, in za čuvanje nad kužnimi vasmí.

Na Notranjskem. V Jakovcah, okraja vipavskega, je v enem hlevu poginilo do 26. aprila troje goved; preiskovanje tistega vola, ki je 26. aprila poginil (da je prvo živinče poginilo, je gospodar zamolčal) je kazalo, da ga je kuga zadavila. Le-sem pa se je zasejala bolezen tako, da je gospodar S. na semnji v Sežani na Primorskem 13. aprila (ko se še nič vedilo ni, da je kuga v teh krajih) zamenil z nekim kmetom iz Novega grada (Castelnuovo) kravo, ki mu je domá kmali zbolela in okužila tudi domača vola. Storila je c. k. vipavska gosposka brž vse, kar postava veleva; do 3. maja ni bilo slišati, da bi se bila kuga še v kakem drugem hlevu prikazala. — V bistriškem kantonu je kuga se prikazala v Bukovici in v Zagorji, v senožeškem kantonu v Dolénji vasi. V Bukovici je v 6 hlevih zbolelo do 1. majnika 12 goved, 6 jih je poginilo, 6 se jih je pobilo, zraven teh pa še

17 na videz zdravih, ki so bile z bolnimi skupaj; v Zagorji jih je poginilo 5, pobilo se jih je 3, v Dolénji vasi jih je poginilo 4, pobilo 1. — 3. maja ni bilo nikjer več bolne živine, ker se je vse bolno in sumljivo s poti spravilo. Tudi v Jakovcah nič. Ali pa ni uže iskra kuge še kam drugam padla, se ne vé. Gosposke storé vse, kar je le mogoče, da se gasí plamen.

Čeravno se prav s prstom ne more pokazati, kako se je pritepla v Bukovico, kake pol ure od notranjske Bistrice, in pa v Zagorje, vendar vse kaže, da je zanesena bila iz Primorskega ali iz semnja v Lokvi in Rodiku, kantona sežanskega, po ondi kupljeni živini ali pa po cunjah, ki so na dveh vozovih iz Dolenj v Istri prišle v Zagorje. Zeló verjetno je pa zato, ker ravno v tistih hišah, kamor je tuje blago iz omenjenih krajev še tačas prišlo, ko meja še ni bila zaprta, in se še nič vedelo ni, da je bolezen na Primorskem.

V vsak kanton pride ali pa je uže ena kompanija vajakov, da čujejo na stražah, da se ne zatrosi kuga dalje, in da se izpolnjujejo ukazi; pomagajo jim tudi žandarji in domači stražniki.

Slišali smo uže nektere čuditi se, da govejo kugo postavljamo zdaj zmirom na čelo „Novic.“ Čudno je le — pravimo mi — da se kdo mora čuditi temu našemu ravnanju. Po naših mislih ni za našo deželo in za sosedne dežele zdaj nič bolj važnega, kakor je ta nadloga, ki žuga ubogim našim kmetom pobrati veliko živine — največi kapital dežele! Treba je tedaj, da v eno mer pridigovamo gospodarjem našim: „varite se, varite se!“ in da zmiraj vedó, kako se temu ali unemu kraju bliža nevarnost. Ker dozday pod milim Bogom ni zdravila zoper to bolezen, je edino, da se zdaj zapre vsaka vas pred drugo, in vsak gospodar sam pred drugim. Goveja kuga se pritepe kakor tat skrivaj zdaj sém zdaj tjé, kadar si kupi ali zamenja gospodar govejo živino, ali će pride v njegov hlev kak človek ali druga žival, pa mu prinese na obleki, na nogah, na koži kužnine le za celó malo trohico, ali pa po surovih kožah, parkljih itd. kužne zaklane živine. Ne le, da imamo kugo uže domá, smo obdani od hrvaških in primorskih kužnih krajev. In to dela nevarnosti toliko več.“

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. Navadne nagrade (premije) za kobile in žrebice se za kranjsko deželo dobé letos v Kranji 29. dan avgusta dopoldne. — Slavni umetnik Laub bode v Ljubljani prvi koncert imel 9. dan t. m.

— 17. dan t. m. mrkne solnce. Mrak se bode videl po večini evropskega sveta.

Kočevje. Vrli, Slovencem tako pravični zastopniki kočevskega mesta so 6. dan t. m. g. Svetca soglasno izvolili za častnega meščana. Odvirali so jim tudi to; ali brez obzira na narodno različnost so delali, kakor se je njim prav zdelo.

Dunaj. Nj. veličanstvo je za prvosednika centralne komisije izvolilo g. Jožefa barona Helferta; g. dr. Rokitanskega, ki bode pa vendar še podučeval, v nenavadno službo državnega ministerstva (v razdelek za poduk in bogočastje), in za gubernialne svetovalce erdeljske gubernije to-le gg.: Gustava Grois-a, Friederika Haupt-a in Samuela pl. Fekete-ja.

— Nj. veličanstvo je 4. dan t. m. sprejelo erdeljske poslance. Voditelj vladika Šaguna je pred Nj. veličanstvom govoril, in potlej podal pismo erdeljskega narodnega zbora. Nj. veličanstvo je pohvalilo zvestobo in udanost rumunskega naroda, in govorilo potem delj časa z voditeljem in družini poslanci.

— Namestu podučevanjskega svetovalstva ne bode več postavljeno ministerstvo za poduk in bogočastje, kakor so pi-

sali časniki. „Presse“ pripoveduje, da mislijo za trdno osnovati državnega ministerstva poseben oddelek za poduk in bogočastje, čigar vodstvo se podá g. Levinskemu. Vendar tudi pravijo, da je g. grof Anton Auersberg odločen za podučnega ministra.

— Srečke za 40 milijonov gld. 1860. leta je vzel Rothschild v kurzu po 102½. Pereire je ponujal 100.85½.

— V „besedi“ slovanskega pevskega društva je bilo mnogo poslušalcev. Pod vodstvom g. Förchtgotta je društvo izvrstno pelo: „Slavsko domovino,“ Winterjev zbor, in: „Utonula,“ zbor Križkovskega. Med samospevi je posebno pohvalo dobil g. Župčić. G. Strauss je vodil godbo. Zvečer je po telegrafu prišel pozdrav iz Brna.

— Lastnik časnika „Wandererja,“ g. Moric Grass, prišel je 4. dan t. m. iz ječe, v kateri je bil zaprt 8 mesecev, za kolikor je bil obsojen.

— Časniki so se začeli hudo potezati za Langieviča; 3. dan t. m. je tudi list „Politik“ prinesel sestavek, v kem se bori za poljskega vojskovoda.

— G. Leskovec je šel 4. dan t. m. v ječo, v katero je obsojen za 3 mesece. „Wanderer“ piše, da bi „Ost-u.-West“ utegnil zopet izhajati zadnji čas 1. dan avgusta meseca t. l.

— Slišati je, da so te dni poklicani vsi c. namestniki na Dunaj. Menda zarad prihodnjih deželnih zborov.

— Državni zbor se začne še le 6. dan junija meseca.

— Spodnje-avstrijski deželni zbor je bil sklenil, da se za 1863. in 1864. leto učiteljem priboljša 24.000 gld. plače, in sicer da bode farni učitelj dobival vsaj po 300 gld. in učitelj pri kakej podružnici vsaj po 160 gld. Zato je šolskim oglednikom naročeno, da bi pravično povedali, kateri učitelji so najvrednejši pripomoči.

Česka. „Wanderer“ piše, da je Langievič sam ministerstva prosil, naj bi se preiskoval njegov namenjeni beg, da bi se resnica pokazala; tudi je ponovil še drugo uže ministerstvu poprej poslano prošnjo, da bi namreč smel iti v kakošno kopel, ker ni zdrav.

— Društvo „Svatobor“ je dalo pomoč gospodoma J. Nerudi in prof. Kolarju, da sta šla na potovanje. Prvi gre na Nemce in v Pariz, da bi premišljeval slovstvo, umetnost, posebno pa gledališče, Kolar pa na Rusko zarad jezikoslovstva.

Moravska. Te dni je zopet prišlo mnogo Poljakov v Olomuc, ki bodo morali tu ostati.

Galicija. V Krakovu, Tarnopolu, Černovicah in Levovu so te dni preiskovali hiše, in posled tega preiskavanja tudi nekaj ljudi zaprli. Največ preiskavajo v Levovu.

Ruska. List „Journal de Petersbourg“ je razglasil pisma angleške, francozke in avstrijske vlade, in tudi odgovore kneza Gorčakova.

Poljska. Med Izbico in Kladovo je bila 29. dan aprila večja bitva med Poljaki in Rusi. Kdo je zmogel, ni še znano. — 29. aprila je bil tudi pri Peisernu hud boj, ki je trajal 8 ur. Naposled so bili Rusi do dobrega vrženi. — 25. dan aprila so Rusi na Sandomirskem pri Hlevickem pod vojskovodom Čahovskim Ruse zmogli; 360 mož so jim ali pobili ali ranili; vzeli so jim 7000 rubljev. Na Vielunskem je vporni vojskovod uplenil 8000 rubljev; po Lublinskem pa Jezioranski gleda posebno, da bi prišel do carskih blagajnic. Jezioranski pišejo, da se je v Črnej gori učil vojevati. Po Litovskem je vpor čedalje večji.

— Jezioranski je 1. dan t. m. Ruse zmogel pri Zamehu. Pisatelj Miniševski je bil 2. dan t. m. v Varšavi umorjen pred svojo hišo. Kdo ga je, ni znano. Miniševski je v list „Dziennik Pověchny“ pošiljal Poljakom neprijazne sestavke.

— 250 vpornikov pod vodstvom necega Francoza so Rusi 5. dan t. m. čisto razpodili pri Igolomyji. Dva pri Plo-

kih 5. dan t. m. ranjena vpornika so pripeljali v Krakov. Povedala sta, da se je obrnilo proti Olkušu do 600 vpornikov pod vodstvom francozkih častnikov.

Srbska. Časniku „Politik“ pišejo iz Belega grada: politično stanje nam je res mirnejše, pa vendar se je vedno še mnogo bati. Naš mir s Turki ni dodelan, kakor niso bili dodelani boji lanskega leta junija meseca. Le premirek imamo, pa sami ne vemo doklej. Vedno stojé še barikade po tistih ulicah, ki so najbliže trdnjave; naši vojaci jih čuvajo, kakor bi se imel zdaj zdaj začeti boj. Lansko poletje nam je turško streljanje do dobrega pokazalo, kako vedó Turci nezvesto ravnati. — V 20 letih smo napravili 3 spodnje, 1 višo gimnazijo, licejo, knjižnico, ki ima več nego 15000 zvezkov, muzejo, tipografijo, vojaško učilnico, orožnice, kosarne, vojaška bolnišča, kmetovalsko učilnico v Topčideru. Kdor uže 10 let ni videl Belega grada, čuditi se mora, kako je zrastel. Obrtnost je pa še vedno slaba, da-si stoji naše mesto na stoku dveh velikih rek, in tudi skoraj blizu dveh morji zdaj, ko imamo ladije na soparo. Naš knez o narodno-gospodarskih stvaréh mnogo piše v časnik „Vidov dan.“

Francozka. „Moniteur“ je razglasil ruski odgovor francozkej in angleškej vladi, in pristavlja, da bi se poljska reč utegnila še razmotati brez vojne.

Pruska. G. pl. Bismarck je francozkemu poslancu neki djal, da pruski kralj ne misli zapustiti ruskega carja. Pruska pišejo da se skrivaj zeló pripravlja za vojno.

Turška. 1. dan t. m. je prišel Mahmud paša iz Trebinja v Mostar; 3. dan t. m. so v Mostar pripeljali 40 Turkov, ki so jih bili zarad podrte učilnice v Trebinjem prijeli; v Mostarji pojdejo pod meč. 17 družih tacih še lové. Kristanje so čisto zadovoljni in hvaležni.

Torbica

južno-slovanske mladosti

I. zvezek,

prodaja se po 30 kr. a. vr. pri vseh slovenskih bukvarjih, in sicer v Ljubljani, Zagrebu, Trstu, Mariborji, Celovcu, Celji, Gorici, Kranji, Kamniku, Ljubotmirji, Slovenjem gradu, Novem mestu in Beljaku.

Vsa južno-slovanska mladina se živo priporoča, da bi jo domoljubi svet podpiral pri tem truda polnem delu.

Nikomede Ravnikar.

Loterija 6. maja 1863.

Trst: 20, 7, 46, 9, 79.

Dunaj 7. maja. — Nadavek (agio) srebru 10.75.

[23

Razprodaja.

4]

Ker mislim po sedaj začeti vso drugo, v Ljubljani čisto novo kupčijo, zato vse blago ki se méri na vatel, in ki je zdaj posebno v šegi, razprodajam še pod céno, po kateri sem ga dobil iz fabrik.

Trgovec v Ljubljani na vélicem trgu št. 240
„pri golobu pismonosu“ (Brieftaube.)

24]

Oznanilo.

Podpisani priporoča vsem, ki zidajo ali sami zase ali za druge, vsem hišnim gospodarjem in oskrbnikom svojo veliko zalogo raznovrstnih peči iz gline, in porok je, da so dobro in trdno pološane (pocinjane).

V Ljubljani 28. aprila 1863.

France Legat,

lončar nasproti tržaške mitnice (šrange.)